

Sygn. akt IV U 631/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2015 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Kazimierz Kostrzewa

Protokolant: protokolant sądowy Marta Bartusiak

po rozpoznaniu w dniu 30 października 2015 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania T. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 8 maja 2015 roku nr (...)

w sprawie T. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu T. P. emeryturę od dnia 01 marca 2015 roku.

Sygn. akt IVU 631/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 30 października 2015 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. decyzją z dnia 08.05.2015 r. odmówił T. P. przyznania emerytury na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162 poz 1118 z zm), ponieważ nie spełnia warunków niezbędnych do ustalenia prawa do tego świadczenia, gdyż nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a tylko 2 lata i 15 dni. Organ rentowy nie uwzględnił okresów: od 08.08.1977 r. do 31.08.1989 r. w (...), od 04.09.1989 r. do 31.12.1991 r., od 01.03.1992 r. do 31.12.1992 r., od 11.01.1993 r. do 31.10.1993 r., od 01.11.1993 r. do 31.12.1993 r. w (...) Sp. z o.o. w T., od 23.05.1994 r. do 28.02.1997 r. w (...) w T. i od 01.03.1997 r. do 31.12.1997 r., od 07.01.1998 r. do 18.12.1998 r. w (...) w T. uznając, że brak dowodu, aby praca w tym okresie była pracą w warunkach szczególnych.

T. P. w odwołaniu od decyzji domagał się jej zmiany i przyznania mu emerytury na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ponieważ pracował przez okres co najmniej 15 lat w warunkach szczególnych, co wynika z przedłożonych przez niego dokumentów. Wnosił o ustalenie spornych okoliczności w oparciu o zeznania współpracowników i dostępną dokumentację pracowniczą.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie w związku z niespełnieniem przez odwołującego przesłanek z art. 184 i 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS z przyczyn podanych w uzasadnieniu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

T. P. urodzony w dniu (...) r. ukończył 60 lat. Odwołujący legitymuje się wymaganym okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 25 lat. W dniu 26.03.2015 r. odwołujący się wystąpił z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury. Nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Organ rentowy uznał za udowodniony okres pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 2 lat i 15 dni tj. od 02.07.1973 r. do 19.04.1975 r. i od 06.05.1977 r. do 31.07.1977 r. określonej w wykazie A, dział XIV, pkt. 12 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. Odwołujący od 1974 r. ma uprawnienia spawacza po ukończeniu zasadniczej szkoły zawodowej przyzakładowej o specjalności spawacz, uzupełniane następnie kursami.

/okoliczności bezsporne/

W okresie od 08.08.1977 r. do 31.12.1993 r. odwołujący pracował w Przedsiębiorstwie(...) w T. na stanowisku spawacz w pełnym wymiarze czasu pracy. Jego praca polegała na spawaniu elektrycznym i gazowym konstrukcji samochodów oraz regeneracji chłodnic samochodowych, zbiorników paliwa. odwołujący spawał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Odwołujący z uwagi na stan zdrowia pracował na stanowisku pisarz warsztatowy od dnia 01.02.1985 r. do 30.04.1985 r., a jako mistrz warsztatu w okresie od 01.05.1985 r. do 28.02.1986 r. Od dnia 01.03.1986 r. do dnia 31.08.1989 r. odwołujący pracował na stanowisku brygadzysty spawacza, na które to stanowisko został przeniesiony na własną prośbę. Na tym stanowisku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy spawał elektrycznie i gazowo samochody. W okresie od 04.09.1989 r. do 31.12.1993 r. przebywał na urlopie bezpłatnym celem świadczenia pracy eksportowej.

(dowód: świadectwo pracy z dnia 29.10.1993 r. –k. 29 ar czII,

zaświadczenie z dnia 12.02.1993 r. –k. 30 ar czII,

akta osobowe w szczególności: przeniesienie z dnia 01.02.1985 r., prośba z dnia 23.04.1985 r., angaż z dnia 24.04.1985 r., prośba z dnia 25.02.1986 r., przeniesienie z dnia 01.04.1986 r.,

protokół ustalenia okoliczności wypadku -k. 2 ar czI,

zeznania świadka B. N. –k. 25v as,

zeznania świadka R. B. –k. 25-26 as,

zeznania odwołującego –k. 106-107 as).

T. P. w okresie od 04.09.1989 r. do 31.12.1991 r., od 01.03.1992 r. do 31.12.1992 r., od 11.01.1993 r. do 31.10.1993 r., od 01.11.1993 r. do 31.12.1993 r. pracował w (...) Sp. z o.o. w T. na stanowisku spawacz w pełnym wymiarze czasu pracy. Pracował na budowie eksportowej na terenie b. Czechosłowacji jako spawacz elektryczny i stale, w pełnym wymiarze czasu pracy spawał elektrycznie. Pracował jako spawacz na remoncie Huty w K., wykonywał prace spawalnicze w piecach, pracował też na terenie budowy kotłowni w miejscowości M., gdzie spawał elektrycznie i gazowo rurociągi i konstrukcje stalowe.

(dowód: świadectwo pracy z dnia 30.12.1991 r. –k. 8 ar czII,

zaświadczenie z dnia 12.02.1993 r. –k. 30 ar czII,

zaświadczenie z dnia 03.01.1992 r. –k. 31 ar czII,

świadectwo wykonywania pracy w szczeg. warunkach -k. 22 ar czIII,

zeznania świadka M. D. –k. 105-106 as,

zeznania świadka S. G. –k. 106 as,

zeznania odwołującego –k. 106-107 as).

Sąd w całości dał wiarę zeznaniom świadków B. N. i R. B., bowiem ich zeznania w sposób spójny i konsekwentny wskazywały, iż T. P. w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w T. w okresach od 08.08.1977 r. do 31.01.1985 r. i od 01.03.1986 r. do 31.08.1989 r., kiedy był zatrudniony na stanowisku spawacz i spawacz brygadzysta, wykonywał jedynie pracę jako spawacz tj. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Świadkowie pracowali z odwołującym na przestrzeni wskazanych spornych okresów na budowach eksportowych i dzięki temu posiadali wiedzę na ten temat. Zeznania świadków korespondowały ze sobą i pozwalały w sposób wiarygodny ustalić rzeczywisty charakter pracy odwołującego u tego pracodawcy.

Sąd w całości dał wiarę zeznaniom świadków M. D. i S. G. współpracownikom odwołującego w trakcie jego zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. w T. i na ich podstawie ustalił, że odwołujący w okresach: od 04.09.1989 r. do 31.12.1991 r., od 01.03.1992 r. do 31.12.1992 r., od 11.01.1993 r. do 31.10.1993 r., od 01.11.1993 r. do 31.12.1993 r. pracował na budowach eksportowych wykonując stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako spawacza elektryczny i gazowy. Pracował na budowie eksportowej na terenie b. Czechosłowacji m. in. w K., w M.. Świadkowie pracowali z odwołującym na przestrzeni wskazanych spornych okresów na budowach eksportowych i dzięki temu posiadali wiedzę na ten temat. Zeznania świadków korespondowały ze sobą i pozwalały w sposób wiarygodny ustalić rzeczywisty charakter pracy odwołującego u tego pracodawcy.

Także zeznania odwołującego Sąd uznał za wiarygodne, ponieważ były spójne konsekwentne i nie zawierały wewnętrznych sprzeczności. Depozycje te potwierdziły wypowiedzi świadków współpracowników odwołującego, że odwołujący pracował we wskazanych okresach zatrudnienia pracował jako spawacz i była to praca w warunkach szkodliwych, a brak jest jakichkolwiek uzasadnionych podstaw, aby odmówić im właściwego dla nich waloru dowodowego.

Sąd pozytywie ocenił dowody z dokumentów zalegających w aktach rentowych odwołującego oraz jego akt osobowych, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości Sądu, zarówno treść jak i forma dokumentów nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw, także takich jakie należałoby uwzględnić urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego w tym wynikającego z art. 244 i art.245 kpc.

Sąd rozważył, co następuje:

Przedmiotem postępowania było rozstrzygnięcie czy T. P. przysługuje prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu wykonywania pracy w warunkach szkodliwych.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 z późn. zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Z kolei art. 32 ust.4 stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, to jest na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 z późn. zm.). Z §1 Rozporządzenia wynika, że jego treść stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wymienione w §4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia. § 2 ust.1 rozporządzenia ustala, że za okresy uzasadniające nabycie prawa do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu uważa się okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. §4 pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Kwestią sporną pomiędzy stronami było ustalenie, czy T. P. był zatrudniony w warunkach szczególnych w okresie zatrudnienia: w Przedsiębiorstwie (...)w T. w okresach od 08.08.1977 r. do 31.01.1985 r. i od 01.03.1986 r. do 31.08.1989 r. i w (...)Sp. z o.o. w T. w okresach: od 04.09.1989 r. do 31.12.1991 r., od 01.03.1992 r. do 31.12.1992 r., od 11.01.1993 r. do 31.10.1993 r., od 01.11.1993 r. do 31.12.1993 r. na stanowisku spawacz skoro organ rentowy kwestionował tą okoliczność.

Rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) w § 2 ust. 2 zobowiązuje zakłady pracy do stwierdzenia okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji. Natomiast w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49) określone zostały środki dowodowe, które powinny być dołączone do wniosku, stwierdzające okoliczności uzasadniające przyznanie tego świadczenia (§ 4 ust. 3). W myśl § 21 ust. 1, 4 i 5 powołanego rozporządzenia środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia są pisemne zaświadczenia zakładów pracy, wydane na podstawie posiadanych dokumentów, oraz legitymacje ubezpieczeniowe, a także inne dowody z przebiegu ubezpieczenia. W przypadku zaś ubiegania się pracownika o przyznanie emerytury lub renty z tytułu zatrudnienia w szczególnym charakterze, zaświadczenie zakładu pracy powinno stwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie takiej emerytury lub renty. Wyjątek od zasady ustalonej w powołanym przepisie jest zawarty w § 22 wymienionego rozporządzenia, który przewiduje, że okresy zatrudnienia mogą być udowodnione zeznaniami świadków, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 maja 1985 r., III UZP 5/85 wyjaśnił, że w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Pogląd ten został rozwinięty w znowelizowanym art. 473 kpc, który stanowi, że w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron. W postępowaniu przed tymi sądami okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń mogą być udawadniane wszelkimi dostępnymi środkami dowodowymi (por. wyr. SN z dnia 02.02.1996 r. II URN 3/95 OSNP 1996/16/239). Skoro więc w niniejszej sprawie organ rentowy kwestionował wykonywanie pracy przez odwołującego w szczególnych warunkach, zasadnym stało się ustalenie okoliczności w jakich odwołujący świadczył pracę: w Przedsiębiorstwie (...) w T. w okresach od 08.08.1977 r. do 31.01.1985 r. i od 01.03.1986 r. do 31.08.1989 r. i w Kombinacie (...) Sp. z o.o. w T. w okresach: od 04.09.1989 r. do 31.12.1991 r., od 01.03.1992 r. do 31.12.1992 r., od

11.01.1993 r. do 31.10.1993 r., od 01.11.1993 r. do 31.12.1993 r. na stanowisku spawacz na podstawie zeznań świadków, jego zeznań oraz dowodów z dokumentów.

W oparciu o świadectwo pracy, zeznania świadków oraz zeznania odwołującego, akta osobowe (w szczególności: przeniesienie z dnia 01.02.1985 r., prośba z dnia 23.04.1985 r., angaż z dnia 24.04.1985 r., prośba z dnia 25.02.1986 r., przeniesienie z dnia 01.04.1986 r.),

zaświadczenie z dnia 12.02.1993 r., protokół ustalenia okoliczności wypadku Sąd ustalił, że odwołujący pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako spawacz, spawacz brygadzysta i jego praca polegała na spawaniu elektrycznym i gazowym konstrukcji samochodów oraz regeneracji chłodnic samochodowych, zbiorników paliwa. Odwołujący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy spawał elektrycznie i gazowo. Sąd uznał, że odwołujący w okresach: od 08.08.1977 r. do 31.01.1985 r. i od 01.03.1986 r. do 31.08.1989 r. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace w warunkach szczególnych określone w wykazie A dział XIV pkt. 12 będącym załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, do prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego w łącznym wymiarze 10 lat, 11 miesięcy i 22 dni.

Ponadto Sąd ustalił, że odwołujący w okresie zatrudnienia w (...) w T. w okresach: od 04.09.1989 r. do 31.12.1991 r., od 01.03.1992 r. do 31.12.1992 r., od 11.01.1993 r. do 31.10.1993 r., od 01.11.1993 r. do 31.12.1993 r. pracował na budowie eksportowej na terenie b. Czechosłowacji jako spawacz elektryczny i stale, w pełnym wymiarze czasu pracy spawał elektrycznie. Pracował jako spawacz na remoncie Huty w K., wykonywał prace spawalnicze w piecach, pracował też na terenie budowy kotłowni w miejscowości M., gdzie spawał elektrycznie i gazowo rurociągi i konstrukcje stalowe. Sąd poczynił takie ustalenie w oparciu o świadectwo pracy z dnia 30.12.1991 r., zaświadczenie z dnia 12.02.1993 r., zaświadczenie z dnia 03.01.1992 r., świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, zeznania świadków i zeznania odwołującego. Odwołujący w okresach: od 04.09.1989 r. do 31.12.1991 r., od 01.03.1992 r. do 31.12.1992 r., od 11.01.1993 r. do 31.10.1993 r., od 01.11.1993 r. do 31.12.1993 r. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace w warunkach szczególnych określone w wykazie A dział XIV pkt. 12 będącym załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, do prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego w łącznym wymiarze 4 lata, 1 miesiąc i 16 dni.

Po uwzględnieniu okresów zatrudnienia: w Przedsiębiorstwie (...) w T. i w (...) w T. oraz już wcześniej uznanego przez organ rentowy okresu pracy w szczególnych odwołujący legitymuje się wymaganym okresem pracy w warunkach szkodliwych określonych w wykazie A w wymiarze co najmniej 15 lat. Z tych względów Sąd nie ustalał już dalszych dodatkowych okresów pracy w warunkach szczególnych.

Biorąc powyższe ustalenia pod uwagę odwołujący spełnia przesłanki do przyznania emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wynikające z treści art. 184 w zw. z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a w szczególności § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983 r. nr 8, poz. 43 z póź. zm.). T. P. osiągnął bowiem wiek 60 lat ((...) r.), posiada wymagany okres zatrudnienia (ponad 25 letni okres składkowy i nieskładkowy), a przede wszystkim spełnia kwestionowaną dotąd przez organ rentowy przesłankę w postaci co najmniej 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, ponieważ po uznaniu mu wskazanych wyżej okresów pracy w warunkach szczególnych legitymuje się ponad 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych.

Mając na względzie powyższe orzeczono na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego i art.477¹⁴ §2 k.p.c. Sąd zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego i przyznał odwołującemu emeryturę od dnia 01.03.2015 r. od miesiąca zgłoszenia wniosku o emeryturę stosownie do treści art. 129 ust. 1 powołanej ustawy.